יָלִיף בגזירה שוה 'אֹהֶל' 'אֹהֶל' מִמִּשְׁכָּן – האהל שנאמר בפרשת פרה אדומה, למד מן האהל שנאמר לענין הקמת המשכן. כְּתִיב בפרשת פרה אדומה, 'זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם כִּי יָמוּת בְּאֹהֶל כָּל הַבָּא אֶל הָאֹהֶל וְכָל אֲשֶׁר בָּאֹהֶל יִטְמָא שִׁבְעַת יָמִים', וזה מקור דין טומאת אהל, וּכְתִיב הָתָם – במשכן, 'וַיִּפְרֹשׂ אֶת הָאֹהֶל עַל הַמִּשְׁכָּן', מַה לְהַלָּן – במשכן היה האהל נעשה בְּיָדֵי אָדָם, אַף כָּאן בדין טומאת אהל רק אהל שנעשה בְּיָדֵי אָדָם חשוב אהל. וְרַבָּנָן החולקים על רבי יהודה טעמם שאין ללמוד דיני אהל של טומאה ממשכן, משום ד'אֹהֶל' 'אֹהֶל' רִיבָּה – בפרשת פרה אדומה נכתבה תיבת 'אהל' פעמים רבות, כדי לרבות שגם אם האהל אינו עשוי בידי אדם נחשב אהל.

מקשה הגמרא סתירה בדברי רבי יהודה: וְכִי סָבַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל אֹהֶל שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי בְּיָדֵי אָדָם אֵינוֹ אֹהֶל, וּרְמִינְהוּ, שנינו במסכת פרה חֲצֵירוֹת הָיוּ בְּנוּיוֹת בִּירוּשָׁלַיִם עַל גַּבֵּי הַסֶּלַע שניכר שהוא שם משׁשת ימי בראשית, שאז החשׁשׁ שׁישׁ תחתיו קבר הוא רחוק מאוד, וְתַחְתֵּיהֶם – תחת החצרות היה חָלָל, שהיו בונים את החצרות על גבי עמודים הבנויים על גבי הסלע, ולא על גבי הסלע ממש, מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם – שמא יש מת קבור תחת הסלע ואין עליו חלל טפח, והטומאה בוקעת ועולה ותטמא את היושבים בבית שעל גבי הסלע, ולכך בנו את החצרות על גבי עמודים שאפילו אם יש קבר תחת הסלע, החלל מפסיק בינתיים ואין הטומאה בוקעת ועולה. וּמְבִיאִין נָשִׁים עוּבָּרוֹת וְיוֹלְדוֹת שָׁם כדי שלא יהא חשׁשׁ שהילדים נטמאו קודם שהביאום אל הבית שעל הסלע, וּמְגַדְּלוֹת בְּנֵיהֶם שָׁם עד שיהיו בני שבע או שמונה שנים [ר'שעדיין לא ראו קרי], לַפָּרָה – לצורך מעשה פרה אדומה, שאלו הילדים ימלאו את מי החטאת להזותם בטהרה על הכהן השורף את הפרה. וּמְבִיאִין שָׁוְורִים וְעַל גַּבֵּיהֶן היו מניחים דֶּלֶתוֹת [ר'קורות רחבות מעץ העשויות לסתום בהם את הפתח], וְתֵינוֹקוֹת יוֹשְׁבִין עַל גַּבֵּיהֶן [ר'על גבי הדלתות] כדי שלא יאהילו על קבר התהום, אם יוציאו את רגליהם מחוץ לשוורים, ועתה, גם אם יש קבר בקרקע שתחת הדלתות, לא נטמא התינוק, כיון שהדלת חוצצת בין הטומאה לתינוק, וְכוֹסוֹת שֶׁל אֶבֶן שאינם מקבלים טומאה בְּיָדֵיהֶם של התינוקות, כשהֵגִיעוּ התינוקות לְמעיין הַשִּׁילוֹחַ [ר'מעיין שהיה סמוך לירושלים שמשם היו ממלאים את המים], יָרְדוּ התינוקות לְתוֹךְ הַמַּיִם וּמִילְּאוּם [ר'את הכוסות] במים, ולא היו משלשלים את הכוסות בחבל, משום שצריך לעשות מילוי בידים ולא על ידי שלשול בחבל, וְעָלוּ וְהָשְׁבוּ לָהֶם על גבי הדלתות, והביאו את המים להר הבית לצורך הזאה על הכהן השורף את הפרה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, לא היו התינוקות יורדים מעל גבי השוורים בהגיעם למעין השילוח, אלא מְמַקְּמוֹ [ר'מן המקום שהיה יושב על הדלתות] הָיָה התינוק מְשַׁלְשֵׁל את הכוסות בחבל אל המעיין, וּמְמַלֵּא את המים, ולא היה יורד למטה מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם – שמא יש שם טומאה. וְתַנְיָא – שנינו בברייתא על משנה זו, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לֹא הָיוּ מְבִיאִין דֶּלֶתוֹת ומניחים אותם על גבי השוורים ועליהם היו התינוקות יושבים, אֶלָּא היו מביאים שָׁוְורִים שכריסם רחבה מאוד, ועליהם היו התינוקות יושבים, וכריסם של השוורים היתה חוצצת בין טומאת קבר התהום לתינוק.

מפרשת הגמרא את הקושיא: וְהָא שָׁוְורִים דְּאֹהֶל שֶׁאֵינוֹ עָשׂוּי בְּיָדֵי אָדָם הוּא שהרי בידי שמים הם עשויים ולא נעשו לאהל, וְקָתָנֵי, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיוּ מְבִיאִין דֶּלֶתוֹת אֶלָּא שָׁוְורִים, והיינו שכריסם של השוורים נחשבת לאהל על גבי הטומאה, הרי שלדעת רבי יהודה אהל שאינו עשוי בידי אדם נחשב אהל, וסותר לדבריו באהלות שאהל שאינו עשוי בידי אדם אינו נחשב לאהל. מתרצת הגמרא: כִּי אָתָא רַב דִּימִי אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה באהל שהוא רחב וגבוה כְּמִלֹּא אֻגְרוֹף של אדם ששמו היה אבטיח, והיה אגרופו גדול כראש גדול של אדם, שנחשב אהל אפילו כשאינו עשוי בידי אדם, כיון שהוא אהל גדול וחשוב, ולכן כריסם של השוורים שהם רחבות נחשבות אהל, אף על פי שהם עשויות בידי שמים, ומה שאמר רבי יהודה באהלות לענין חור שחררוהו המים וכו', שאינם נחשבים לאהל כיון שאינם עשויים בידי אדם, היינו באופן שאין בחללם כמלא אגרוף.

מביאה הגמרא ראיה: תַּנְיָא נַמִּי הָכִי, וּמוֹדֶה רַבִּי יְהוּדָה בַּשַּׁקְיְפִין – סלעים שנעקרו מן ההרים על ידי רוח, ונוצר חלל גדול במקום שנעקרו, וּבְנֵקְיֵי הַפְּלָעִים – בקעים גדולים בסלע, שהם חשובים אהל אף על פי שלא נעשו בידי אדם, כיון שיש בחללם כמלא אגרוף.

מקשה הגמרא: וַהֲרֵי דֶּלֶת דְּיֵשׁ בָּהּ – בחלל שתחתיה בינה לבין הקרקע כַּמָּה אֻגְרוֹפִין, וְקָתָנֵי בברייתא זו רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיוּ מְבִיאִין דֶּלֶתוֹת אֶלָּא שָׁוְורִים, והבינה הגמרא שטעמו של רבי יהודה שאין הדלתות נחשבות לאהל, כיון שאין דרך אהל בכך, ואינם חוצצים בפני הטומאה אף שיש בחללם כמלא אגרוף. מתרצת הגמרא, אָמַר אַבָּיֵי, אין טעמו של רבי יהודה משום שאין הדלתות נחשבות לאהל, אלא שֹׁלֹא הוּצְרְכוּ לְהָבִיא דֶּלֶתוֹת כדי שישבו עליהם התינוקות, כיון שהביאו שוורים שכריסם רחבה וחוצצים בין כל גוף התינוקות לקרקע. ואמנם אם רצו היו יכולים להביא דלתות ועליהם להושיב את התינוקות. וְרָבָא אָמַר, דעת רבי יהודה שֹׁלֹא הָיוּ מְבִיאִין דֶּלֶתוֹת כָּל עִיקָּר, אבל אין טעמו מפני שאינם חשובים אהל, שכיון שיש בחללם כמלא אגרוף חשובים כאהל, אלא שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁל תִּינוֹק נָפָה עָלָיו – שאינו חושש שמא יפול מן הדלת כיון שהיא רחבה מאוד, יש לחשוש שֶׁמָּא יֹוצִיא התינוק את רֹאשׁוֹ אוֹ את אֶחָד מֵאֲבָרָיו חוץ לדלת, ויאהיל על הקרקע וְיִטַּמֵּא

בְּקֶבֶר הַתְּהוֹם, ולכך הושיבו את התינוק דווקא על גבי השוורים עצמם, שבאופן זה לא יוציא את ראשו או את אחד מאיבריו מחוץ לכריסו של השור, מפחדו שמא יפול מן השור. תַּנְיָא כָּוָותֵיהּ דְּרַבָּא, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לֹא הָיוּ מְבִיאִין דְּלָתוֹת כָּל עִיקָּר, מִפְּנֵי שֶׁאִם יביאו דלתות ועליהם ישבו התינוקות, תהיה דַּעְתּוֹ שֶׁל הַתִּינוֹק נָפָה עָלָיו ולא יפחד שמא יפול מן הדלת, ויש לחשוש שֶׁמָּא יוֹצִיא את רֹאשׁוֹ אוֹ את אֶחָד מֵאֲבָרָיו מחוץ לדלת, וְיִטָּמֵא בהוצאה זו בְּקֶבֶר הַתְּהוֹם, אֲלָא מְבִיאִין שָׁווֹרִים הַמְּצָרִים [־שבאים ממצרים] שֶׁבְּרֵיסוֹתֵיהֶן רְחָבוֹת, וְהַתִּינוֹקוֹת יוֹשְׁבִין עַל גַּבֵּיהֶן, שאז חושבים התינוקות להוציא את ראשם או אחד מאיבריהם שמא יפלו. וְכוֹסוֹת שֶׁל אֶבֶן למלאות המים בְּיָדֵיהֶן של התינוקות, הֵגִיעוּ לְמעיין הַשִּׁילּוֹחַ [־מעיין סמוך לירושלים שמשם היו ממלאים את המים], יָרְדוּ התינוקות אל המעין וּמִלְּאוּם את הכוסות במים, וְעָלוּ וְיָשְׁבוּ לָהֶן עַל גַּבֵּיהֶן של השוורים.

מקשה הגמרא על תירוצו של רב דימי, שמודה רבי יהודה באהל שיש בחללו כמלא אגרוף, שאף על פי שאינו עשוי בידי אדם, חשוב אהל. וְהָרִי מַתָּה השנויה במשנתנו דְּיֵשׁ בָּהּ כְּמָה אֲגֻרּוֹפִּים בינה לבין הקרקע, ואם כן נחשבת לאהל, וּתְנַן רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, נוֹהֲגִים הָיוּ שֶׁהָיוּ יְשֵׁנִים תַּחַת הַמַּתָּה בִּפְנֵי הַחַגָּנִים, ואם היא נחשבת אהל, כיצד היו ישנים תחתיה, הרי הישן תחתיה נחשב שאינו נמצא תחת הסכך, כיון שהמיטה מפסקת וחוצצת בינו לבין הסכך. מתרצת הגמרא: שַׁאנִי מַתָּה שאין היא נחשבת לאהל אף על פי שיש בחללה כמלא אגרוף, הוֹאִיל וּלְנָבָהּ היא עֲשׂוּיָה, כדי לשכב עליה ולא כדי שישתמשו תחתיה, ולכך אין עליה שם אהל.

מקשה הגמרא: הרי שָׁווֹרִים נָמֵי לְנָבָּן הם עֲשׂוּיִים – לישב עליהם ולא תחתיהם, ואם כן מדוע אמר רבי יהודה שהם נחשבים לאהל כדי לחצוץ מהטומאה. מתרצת הגמרא: כִּי אָתָא רָבִין אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, שַׁאנִי שָׁווֹרִים שהם עשויים גם להשתמש תחתיהם, הוֹאִיל וּמְגִינִּים עַל הָרוֹעִים בַּחַמָּה מִפְּנֵי הַחַמָּה וּבַגְּשָׁמִים מִפְּנֵי הַגְּשָׁמִים – שהרועים יושבים תחת השוורים כדי להינצל מהגשם ומהשמש, ונמצא שכריסם משמש לאהל, ולכן נחשבים לאהל וחוצצים בפני הטומאה. מקשה הגמרא: אִי הָכִי שתשמיש כזה נחשב תשמיש אהל אף על פי שעיקר כריסם של השוורים משמש להשתמש על גבם ולא תחתיהם, מַתָּה נָמֵי תיחשב לאהל תחתיה, הוֹאִיל וּמְגִינָּה עַל מְגַעֲלִים וְסַנְדָּלִים שֶׁתַּחְתֶּיהָ, שדרך להניחם שם בשעה ששוכבים על המיטה, ומדוע אמר רבי יהודה שמיטה אינה נחשבת לאהל ומותר לישן תחתיה בסוכה. מתרצת הגמרא: אֲלָא אָמַר רָבָא, מה שעשויים להשתמש תחתיהם בשוורים ובמטה אכן אינו עושה אותם אהל, אלא שַׁאנִי שָׁווֹרִים שהגב שלהם שעליהם התינוקות יושבים נחשב לאהל, הוֹאִיל וַעֲשׂוּיִים לְהָגֵן עַל בְּנֵי מְעַיִם שֶׁלָּהֶן – שדרתם שהיא הגב שלהם, עשויה כדי להגן על המעיים שלהם הנמצאים בתוך גופם. וכמו שֶׁנֶּאֱמַר ׳עוֹר וּבָשָׂר תַּלְבִּישֵׁנִי וּבְעַצָמוֹת וְגִידִים תְּסֹכְכֵנִי׳ – ׳תְּסֹכְכֵנִי׳ מלשון סכך, והיינו שהעצמות והגידים נחשבים לאהל כיון שהם מסוככים על הבשר.

מתרצת הגמרא תירוץ נוסף על דברי רב דימי: וְאִי בָּעֵית אֵימָא, לעולם מיטה נחשבת אהל לרבי יהודה, ומה שהתיר רבי יהודה לישן תחת המיטה בסוכה ואין המיטה נחשבת אהל להפסיק, הוא משום שֶׁרַבִּי יְהוּדָה לְטַעֲמֵיהּ, דְּאָמַר סוכה שהיא גבוהה יותר מעשרים אמה בשרה, ופירשו בגמרא (לעיל ז:) שהטעם שהכשיר רבי יהודה הוא משום שסּוּכָּה דִּירַת קֶבַע בְּעִינָן, והיינו שסוכה שעשאה חזקה בבנין קבע שנראית כבית, כשרה, ואם כן הָוֵה לֵיהּ הַמַּתָּה דִּירַת עֲרַאי ביחס לסוכה, כיון שהדרך להזיז את המיטה ממקום למקום וְסוּכָּה אֹהֶל קֶבַע, וְלֹא אָתֵי אֹהֶל עֲרַאי [־המיטה] וּמְבַטֵּל אֹהֶל קֶבַע [־הסוכה] – אין האהל עראי יכול לבטל את אהל הקבע ולא בטל שם הסוכה גם אם יש תחתיו אהל ארעי – מתחת המיטה. מקשה הגמרא: וְהָא רַבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמַר נָמֵי סוּכָּה דִּירַת קֶבַע בְּעִינָן, שהרי הצריך שיהא לסוכה ארבע דפנות, [שלש דפנות שלמות ורביעית ברוחב טפחו], ולא הכשיר סוכה שיש לה שלש דפנות [שתי דפנות שלמות ושלישית טפח] כרבנן, והיינו משום שסבר שצריך שתהיה הסוכה דירת קבע, ואמר במשנה שהישן תחת המיטה בסוכה לא יצא ידי חובתו, (הָא) וְטעמו משום שאָהֶל עֲרַאי [־המיטה] וּמְבַטֵּל אֹהֶל קֶבַע [־את הסוכה], ולא כמו שאמרה הגמרא שאהל עראי אינו מבטל אהל קבע. מתרצת הגמרא: (אין) בָּהָא פְּלִיגִי – בסברא זו עצמה נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון, מַר – רבי שמעון סָבַר אָתֵי אֹהֶל עֲרַאי [־המיטה] וּמְבַטֵּל אֹהֶל קֶבַע [־הסוכה], ולכן הישן תחת המטה בסוכה לא יצא ידי חובתו, וּמַר – רבי יהודה סָבַר, לֹא אָתֵי אֹהֶל עֲרַאי [־המטה] וּמְבַטֵּל אֹהֶל קֶבַע [־הסוכה], ולכן הישן תחת המטה בסוכה יצא ידי חובתו.

שנינו במשנה: אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן מַעֲשֶׂה בְּטָבְי עַבְדּוֹ וכו׳: תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, מְשַׁחְתּוֹ שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל שאמר לחכמים ראיתם טבי עבדי שהוא תלמיד חכם, ויודע שעבדים פטורים מן הסוכה, לפיכך ישן הוא תחת המיטה, לָמַדְנוּ שְׁנֵי דְּבָרִים, לָמַדְנוּ שֶׁעֲבָדִים פְּטוּרִים מִן הַסּוּכָּה, וְלָמַדְנוּ שֶׁהֲיְשֵׁן תַּחַת הַמִּטָּה לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ, ולכן התיר טבי לעצמו לישן תחת המטה, כיון שידע שהוא פטור מן הסוכה. מקשה הגמרא על לשונו של רבי שמעון בברייתא: וְלֵימָא מִדְּבָרָיו שֶׁל רַבָּן גַּמְלִיאֵל למדנו, ומדוע אמר ׳משיחתו׳ שמשמע לשון שיחת חולין ושמחה. מבארת הגמרא: רבי שמעון מִילְּתָא אֲגַב אוֹרְחֵיהּ קָא מַשְׁמַע לָן – בא לחדש לנו בתוך דבריו חידוש נוסף, שאף לשיחת חולין של תלמידי חכמים צריך להטות אוזן וללומדה, משום שסופה להבין ממנה דברי תורה, ואם היה רבי שמעון אומר ׳מדבריו׳ לא היינו יודעים שצריך להטות אוזן אף לשיחתם, כִּי הָא דְּאָמַר – כמו שאמר רַב אַחָא בַּר אַדָּא, וְאָמְרִי לָהּ, – ויש אומרים שאָמַר רַב אַחָא בַּר אַדָּא אָמַר רַב הַמְנוּנָא אָמַר רַב, מִנַּיִן שֶׁאֲפִילּוּ שִׂיחַת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים צְרִיכָה לִימּוּד, שֶׁנֶּאֱמַר ׳וְעָלֶהוּ לֹא יָבוֹל׳, וכתוב זה נאמר בתלמידי חכמים, ואמר הכתוב שאפילו ׳עלהו׳ שהוא דבר קל שבו כמו שיחת חולין שלו, ׳לא יבול׳ – אינו נובל והולך לאיבוד, ולכן צריך ליתן לב לשיחתו ללמוד ממנה.

משנה

הַסּוֹמֵךְ סוּכָּתוֹ בִּכְרֵעֵי הַמִּטָּה – מי שהניח את הסכך של הסוכה על גבי כרעי המיטה, שהיו כרעי המיטה גבוהים וסיכך עליהם, וכרעי המיטה משמשים כדפנות, כְּשֵׁרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם הסוכה אֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲמוֹד בִּפְנֵי עַצְמָהּ – שאם תינטל המיטה יפול הסכך, פְּסוּלָה, ובגמרא יתפרש טעמו.

גמרא

מפרשת הגמרא: מַאי טַעֲמָא דְּרַבִּי יְהוּדָה שפסל סוכה שאינה יכולה לעמוד בפני עצמה, פְּלִיגִי בָּהּ רַבִּי זֵירָא וְרַבִּי אַבָּא בַּר מַמָּל, חַד אָמַר, מִפְּנֵי שֶׁאֵין לָהּ קֶבַע – כיון שהסוכה מיטלטלת עם המיטה, הרי היא דירת עראי ולא דירת קבע, ורבי יהודה לשיטתו שסובר שהסוכה צריכה להיות דירת קבע. וְחַד אָמַר, מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידָהּ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טוּמְאָה – כשם שאם הסכך הוא מדבר המקבל טומאה פסול, כן גם אם מה שסומך את הסכך הוא דבר המקבל טומאה פסול, שמעמידי הסכך הם עיקרו של הסכך והרי הוא כסיכך בדבר המקבל טומאה. ולפיכך המסכך על גבי המיטה הסוכה פסולה, כיון שהמיטה שמעמידה את הסכך מקבלת טומאה. מברר הגמרא: מַאי בֵּינַיְיהוּ – באיזה אופן יהא חילוק להלכה בין שני הטעמים שהתבארו בדעת רבי יהודה. מבארת הגמרא: כְּגוֹן שֶׁנָּעַץ בארץ ארבעה שִׁפּוּדִין – עמודים שֶׁל בַּרְזֶל וְסִיכֵּךְ עֲלֵיהֶם, שלְמַאן דְּאָמַר שטעמו של רבי יהודה שפסל הסומך סוכתו בכרעי המיטה לְפִי שֶׁאֵין לָהּ קֶבַע ומיטלטלת, תהיה סוכה זו כשרה, שהֲרֵי יֵשׁ לָהּ קֶבַע – היא קבועה בשפודים של ברזל ואינה מיטלטלת. וּלְמַאן דְּאָמַר שטעמו של רבי יהודה שפסל הסומך סוכתו בכרעי המיטה מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידָהּ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טוּמְאָה, אף סוכה זו תהיה פסולה שהֲרֵי מַעֲמִידָהּ בְּשִׁפּוּדִים של ברזל שהם דָּבָר הַמְקַבֵּל טוּמְאָה.

אָמַר אַבָּיֵי, לֹא שָׁנוּ שרבי יהודה פוסל, אֲלָּא כשסָּמַךְ את הסכך על כרעי המיטה עצמם, וכל הסכך עומד רק על כרעי המיטה, אֲבָל אם סִיכֵּךְ עַל גַּב הַמִּטָּה – כלומר שלא סמך את הסכך על המיטה עצמה, אלא על גבי יתידות עץ שעומדים בצד המיטה וכרעי

המשך בעמוד קיד

המיטה משמשים לדפנות, בְּשֶׁרָה, לפי שני הטעמים שנאמרו בשיטת רבי יהודה. מַאי טַעֲמָא, לְמַאן דְּאָמַר שרבי יהודה פסל כשסמך הסכך על כרעי המיטה עצמה לְפִי שֶׁאֵין לָהּ קֶבַע דהיינו שמיטלטלת על ידי המיטה, כשהניח הסכך על גבי יתידות קבועים חֲרֵי יֵשׁ לָהּ קֶבַע – דאינה מיטלטלת בטלטול המיטה ולכן כשרה. ואין הפסול שאין לה קבע אלא בסכך ולא בדפנות. וגם לְמַאן דְּאָמַר שרבי יהודה פסל כשסמך הסכך על כרעי המיטה מִפְּנֵי שֶׁמַּעֲמִידָהּ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טוּמְאָה, כשהסכך עומד על גבי יתידות העשויים מעץ חֲרֵי אֵין מַעֲמִידָהּ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טוּמְאָה וכשרה. ואין הפסול משום שהוא מקבל טומאה אלא בסכך ובמה שמעמיד את הסכך, ולא בדפנות.